

1. Bock / Friderici Samuelis / Diss. De Notione
Immensitatis Dei amplificanda Co
templatione magnitudinis Mundi.
Regiomonti 1766. Autor J. C. Riccard.
2. Bode / Christophorus Augustus / Protevan,
gelium Genesios Cap: III vers: XV. Helm,
stadij 1763.
3. Boehmer / D. philip Adolph: / programma, de
Christo filio Domini, Halle 1765.
4. _____ programma, addita est illustratio
addita est: illustratio loci 1 Corinthi XV, vers, 51,
Halle 1766.
5. _____ programma in Commentationem ad
illustrationem Actuum Apostolorum, 1766.
6. Buchner / D. Andreæ Elie: / programma in
diem natalem Christi, Halle 1768.
7. Carrach / Joh. Tob: / programma paraclati
Appellatione Spiritui Sancto tributa,
Halle 1764.

DISSERTATIO THEOLOGICA
 DE
 SVCCESIONE
 MINISTRORVM ECCLESIAE
 IN IVRA APOSTOLORVM
 CAVTE DEFINIENDA

QVAM
 PRAESIDE
 CHRIST. GVILIELMO FRANCISCO
 WALCHIO

S. THEOL. DOCT. ET PROF. PRIMAR. PHILOSOPH.
 ORDINARIO

IN
 ACADEMIA GEORGIA AVGVSTA
 D. VI. AVG. MDCCLXVIII.

DEFENDET AVCTOR
 EPHRAIM GOTTFRIED STECHEBAHR
 LESNA POLONVS.

GOETTINGAE
 TYPIS IO. ALB. BARMEIERI ACAD. TYPOGRAPHI.

DISSERTATIO THEOLOGICA

DE SUCCESSIONE

MINISTRIORVM ECCLESIAE

IN IVRA APOSTOLORVM

CAVTE DEFINIENDA

PRÆSIDIO

CHRIST. GUILIELMO FRANGISCO

WALCHIO

THEOLOGO DOCTORI PUBLICO THEOLOGICO

ORDINARIO

IN

ACADEMIA GEORGIA AVGVSTA

D. VI. AVG. MDCCCLXIII

DEI SVB AVCTOR

EPHRAIM GOTTFRID STECHERBAHR

LENAE DOCTOR

GOETTINGÆ

TYPIBVS IN AEDIBVS HÆRÆDITARIIS ACADEMIAE THEOLOGICÆ

PERILLVSTRI ATQVE EXCELLENTISSIMO
DOMINO
OTTONI GVILIELMO
DE WERSABE

DOMINO MEYNBVRGI ETC.
AVGVSTISSIMO REGI MAGNAE BRITANNIAE
A CONSILIIIS REGIMINIS, IVSTITIAE ET CONSISTORII
IN DVCATIBVS BREM. ET VERD.

NEC NON
VIRO SVMME VENERANDO AMPLISSIMO
ATQVE EXCELLENTISSIMO
IOHANNI HENRICO PRATJE

AVGVSTISSIMO REGI MAGNAE BRITANNIAE IN SENATV
ECCLESIASTICO DVCATVVM BREM. ET VERD. A CONSILIIIS ET
COETVVM SACR. SVPERINTENDENTI GENERALI,

MAECENATIBVS AC FAVTORIBVS SVIS

OMNI QVA PAR EST ANIMI PIETATE
IN PERPETVVM COLENDIS

TRACTATIONEM HANC
SVBMISSA OFFERT ATQVE DEDICAT

SIMVLQVE

PRO STIPENDIO LISSENHEMIANO
BENIGNISSIME COLLATO

OMNIBVSQVE ALIIS BENEVOLENTIAE SIGNIS

SVMMA LIBERALITATE EXHIBITIS

MAXIMAS QVAS POTEST GRATIAS AGIT

TANTORVM NOMINVM

OBSERVANTISSIMVS CVLTOR

EPHRAIM GOTTFRIED STECHEBAHR.

§. I.

Christus, ecclesie suae caput, Apostolos ejusdem summos et primos doctores constituit, eosque singularibus instruxit donis, ut eo citius atque facilius doctrinam salutarem in orbe terrarum diffundere possent. Quum vero nec uni tantum Christianorum coetui instituendo vitam suam dicare, nec ad finem mundi in vivis esse deberent: necesse erat, ut non solum ecclesiis singulis alios doctores et pastores ipsi praepo-nerent, sed etiam omni aevio tales praepo-neri vellent. Quorum munus episcopi et presbyteri primae ecclesiae occuparunt, et ministri ordinarii nostrae adhuc occupant. Num autem his omnibus eadem jura adscribenda sint, quae Apostolis fuerunt, gravis est quaestio, quam hoc loco perlustrare propositum est.

§. II.

A prima jam aetate rei christianae, doctores ecclesiae ordinarios cum Apostolis comparatos fuisse, ex scriptoribus christianis antiquissimis apparet. Sed non omnes eodem modo sententiam suam expre-
A suerunt,

fuernat, maxime inde ab eo tempore, quo episcopi non modo loco et titulo sed juribus etiam officiisque ab aliis doctoribus discerni cœperunt. Alii enim generatim omnes ecclesie doctores, tam episcopos quam presbyteros, Apostolorum successores esse voluerunt. Alii autem de solis episcopis id affirmant. Primo quidem seculo et Apostolorum imprimis tempore, episcopos et presbyteros eosdem fuisse, vel ex Act. XX. clare patet, ubi illis qui v. 17. presbyteri vocantur, v. 28. episcoporum nomen tribuitur, ideoque iustum est, ut, si episcopi successores Apostolorum habeantur, et presbyteris idem honor concedatur, id quod etiam a nonnullis Patrum factum est. IRENAEVS enim (a) dicit: *Quapropter iis qui in ecclesia sunt presbyteris, obaudire oportet, his qui successionem habent ab Apostolis, qui cum episcopatus successione charisma veritatis certum acceperunt.* Cum hoc loco episcopi non speciatim nominantur: sub presbyteris quibus successio Apostolorum et episcopatus asseritur, tam episcopi quam presbyteri strictiori sensu intelligendi sunt. Idem IRENAEVS alio loco (b) simili modo loquitur. E contrario autem alii scriptorum ecclesiasticorum solos episcopos Apostolorum successores esse tradunt. FIRMIANVS apud CYPRIANVM (c) ita scribit: *Potestas remittendorum peccatorum Apostolis data est, et ecclesiis, quas illi, a Christo missi, constituerunt, et episcopis, qui eis ordinatione vicaria successerunt.* Presbyteri igitur manifeste a successione Apostolorum excluduntur. CYPRIANVS itidem multis in locis (d) episcopos, sed nunquam presbyteros successores Apostolorum vocat. Inter hos quæsi medius est IGNATIVS, qui in epistolis ad Trallianos (e) et ad Magnefianos (f) presby-

(a) *Contra hereses lib. IV. cap. 26. edit. MASSVEYI.*

(b) *lib. III. cap. II.*

(c) *epist. LXXV. ex edit. BALVZII.*

(d) *e. gr. epist. XLII. et LXV.*

(e) *§. II. et III. p. 60. 61. tom. II. parum Apostol. edit. COYLERII a CLERICO recensita.*

(f) *§. VI. p. 55.*

presbyteros cum Apostolis comparat, sed episcopos in priori epistola cum Christo, in posteriori autem cum Deo. Hoc itaque apparet, jam primis seculis ordinarios ecclesie ministros Apostolorum successores appellatos fuisse.

§. III.

Hæc sententia autem sequenti tempore non solum servata sed etiam amplius applicata fuit ab ecclesia Romana, quæ primo affirmat: Apostolos omnes a Christo S. cenam instituente, novi testamenti sacerdotes aut presbyteros creatos fuisse, et quidem per verba: *Hoc facite in meam commemorationem (a)*. Deinde docet, quod jam AMBROSIVS protulit, Apostolos fuisse episcopos, hosque omnes in Apostolorum locum successisse (b). Hoc assertum autem a variis hujus ecclesie doctoribus, vario modo aut extenditur aut restringitur. Defensores enim libertatis ecclesie Gallicanæ, ut et FERRONIVS (c) exinde colligunt, episcopos omnes æque ac Apostolos jure divino sibi æquales esse. Alii autem Romanæ sedis cultores e. gr. BELLARMINVS (d) magnam adjiciunt restrictionem, dicentes: potestatem ordinis, i. e. administrandi sacramenta, episcopos immediate ab Apostolis accepisse, potestatem jurisdictionis autem a Romano Pontifice. Hunc enim contendunt in omnes prerogativas Petri (e) Apostolorum principis (f) successisse, et ipsius Jesu Christi esse vicarium (g).

§. IV.

- (a) *Concil. Trid. Sess. XXII. cap. I. et canone II. ejusd. Sess.*
- (b) *Conc. Trid. Sess. XXIII. cap. IV. et M. ANTON. DE DOMINIS, de republ. eccles. lib. II. cap. II.*
- (c) *de statu ecclesie et legitima potestate Rom. episcopi cap. VII.*
- (d) *in tr. de Pontif. Rom. lib. V. cap. 22. 24.*
- (e) *BELLARMINVS IV. de Pontif. R. lib. I. cap. 17-24. numerat. XXVIII. prerogativas Petri, quas omnes Romanum episcopum, cum pontificatu universæ ecclesie ex divino jure, et ratione successione, tenere, tradit. Lib. II. cap. 4. 12.*
- (f) *BELLARMINVS lib. I. cap. 10. dicit: Apostolos quidem habuisse plenitudinem potestatis, ita tamen, ut Petrus esset caput, et ab illo penderent.*
- (g) *vid. professio fidei conc. Trid.*

§. IV.

Doctores Protestantium articulos de ecclesia et ministerio ecclesiastico admodum emendarunt, et ex s. scripturae fonte derivarunt. Nihilominus autem aliquam successione ministeriorum ecclesiae in locum Apostolorum, retinuerunt, dum non solum originem divinam ministerii ecclesiastici asserunt et demonstrant, sed etiam specialia quaedam jura, nempe disciplinam ecclesiasticam exercendi, et peccata remittendi ac retinendi, ministris ecclesiae ideo tribuunt, quia Apostolis concessa fuerunt. *Augustana confessio* (a) idem docet his verbis: *Sic autem sentiunt, (nostri) potestatem clavium, seu potestatem episcoporum juxta evangelium potestatem esse, seu mandatum Dei, praedicandi evangelii, remittendi et retinendi peccata et administrandi Sacramenta. Nam cum hoc mandato Christus mittit Apostolos. Job. XX, 21. Marci XVI, 15.* Theologi nostri et tunc successione quendam in munus Apostolorum supponunt, quando ex inde quod Apostolorum quidam uxores duxerunt, ministris ecclesiae idem licere, concludunt. Nullus eorum autem omnia jura Apostolorum ministris ecclesiae adscribit, quae episcopus Romanus sibi sumit, sed omnes concedunt, magnum interesse discrimen, quamvis non cuncti illud eodem modo definiant. IOH. GERHARDVS asserit (b): rationem maxime disparem esse inter extraordinariam Apostolorum auctoritatem et ordinariam, praedicandi evangelium et administrandi Sacramenta, munus. Illam cum Apostolis defuisse, hoc vero in ecclesia perpetuo manere. Idem autem alio loco (c) ministris ecclesiae administrationem disciplinae ecclesiasticae, ex Matth. XVIII. ideoque tanquam successoribus Apostolorum tribuit, quanquam excommunicationem *minorem* tantum, sive suspensionem ab usu s. coenae, intelligit, *majori* solis consistoriis ecclesiasticis reservata. Denique et potestatem remittendi et retinendi peccata, non solum declarativam, sed etiam

(a) artic. XXVIII. p. 53. edit. libr. *Symbol. Summe vener. D. WALCHII.*(b) *l. de minister. eccles. §. 221.*

(c) §. 285.

etiam realem et effectivam, ministris ecclesiæ adscribit, quia Apostolis eadem propria fuit (d). Simili modo QVENSTEDTIUS inter successiōnem personalem et doctrinalem distinguens, hac posteriori ministros ecclesiæ non destitui, recte dicit, sed priori (e). Sequentibus autem (f) expressis verbis affirmat: donum absolutionis a peccatis, Christum post excessum Apostolorum, per Pastores eo modo distribuendum dedisse, quo Apostoli illud distribuerint; quum vero Apostoli illud effectivè, non tantum declarative, contulerint, ergo eadem ratione Pastores. HOLLAZIVS eandem fere protulit sententiam, dicens (g): *Comperiverunt Apostolis quædam privilegia extraordinaria, quorum respectu nullos habent successores, comperivit illis etiam generatim considerando, potestas docendi, sacramenta dispensandi, et peccata remittendi, cujus respectu omnes fideles ecclesiæ ministri illorum successores sunt.* Et alibi (h) contendit: ministros ecclesiæ potestatem ministerialem et delegatam habere, quia peccatoribus contritis et penitentibus non tantum significativè, sed etiam effectivè remittere possint, quod ex promissionibus Christi, Apostolis concessis, comprobatur. Cum his viris allegatis plurimi Theologorum nostræ ecclesiæ, præsertim seculi præteriti, consentiunt, qui omnes quidem, ministros ecclesiæ Apostolis minores esse, docent, sed nihilominus aliqua jura Apostolorum in ministros ecclesiæ redundare, affirmant.

§. V.

Sicuti autem sententia Fanaticorum (*) quæ omnis divina origo et auctoritas ministerii ecclesiastici tollitur, ideo periculosa est, quia omnem

(d) l. de penitentia §. 112.

(e) Theol. didactico polem. cap. XII. quæst. IV.

(f) quæst. V. n. 2. argumentorum.

(g) exam. Theol. parte IV. cap. II. quæst. XVII.

(h) quæst. XX.

(*) de quibus vid. theol. polem. scriptores, v. c. SAVMARTENIUS theol. polem. T. III. p. 404.

omnem ordinem in concionibus aufert, turbas excitat, et explicatio-
nem scripturæ S. cujusvis imperiti iudicio commissam, profus incer-
tam reddit: Ita etiam nimia æqualitas, inter Apostolos et ministros
ecclesiæ, asserta, varia incommoda profert. Si enim minister eccle-
siæ, qui sibi persuasit, se in omnia jura Apostolorum successisse, jus
exterminandi ex ecclesia, quos scelera patrassè putat, pro arbitrio
suo exercere auderet, quia Apostoli illud exercuerunt, quanta de-
trimenta ille cœtus, cui ministrat, exinde caperet! quanti motus,
quanta inimicitia inter membra ecclesiæ exorirentur! quoties odio
aut sola suspitione deceptus injuste judicaret! Aut quam absurdum fo-
reret, si exemplum Pauli imitans, Satanae aliquem traderet! Imo sui
ipsius conscientia molestos sæpe scrupulos infiget, quoties scelerum
suspectos varias ob causas ad s. cœnam admittere cogitur, credens, se
obligatum esse ad omnes indignos ab illa detinendos. Patet itaque,
non nullius momenti esse quæstionis traditionem, quatenus ministris
ecclesiæ jura Apostolorum competant, et quænam illis merito sint
adscribenda?

§. VI.

Ut autem ad quæstionem hanc rite respondere possimus, primo
quidem generatim inquirendam est, quænam rationem ministrorum
ecclesiæ ordinariorum esse ad Apostolos, sacræ litteræ et Apostoli ipsi
profiteantur, et quoniam ex capite hi cum illis comparentur? Duplici
modo id fieri, sequentia Apostolorum effata docent. Petrus enim
I epist. V, 1. presbyteros adhortans, se ipsum *συμπεσβύτηρον* nomi-
nat, adeoque illos sibi æquales reddit. Eodem modo et Paulus,
I Cor. III, 5. Apollinem, Apostolica dignitate non ornatum, sequè
ipsum ministros vocat et v. 8. se ipsum, qui plantaverat, et Apolli-
nem, qui rigaverat, unum idemque esse dicit, nempe Dei coope-
rarios. Idem autem Paulus, alijs locis, Apostolos supra omnes alios
ecclesiæ doctores effert, illisque principatum tribuit. Nam I Cor.
XII, 28. munera ecclesiastica hoc ordine enumerat: *Deus constituit
primo Apostolos, secundo prophetas, tertio doctores*, nempe ordinarios.

Et

Et *Ephef.* IV, 11. Apostolis itidem primus locus adscribitur, ita ut a Pastoribus et doctoribus discernantur; hoc vero nomine ordinarios ecclesie ministros significari, ex *pascendi* officio colligo, quod Paulus episcopis siue presbyteris Ephesinis *Act.* XX, 28. et Petrus pariter presbyteris *I. ep.* V, 3. impositum esse, testantur. Simili modo *Act.* XV, 6. 22. 23. Apostoli a presbyteris ecclesie Hierosolymitanae distinguuntur. Ex allegatis his locis, si inter se invicem conferantur, clare apparet, ministros ecclesie ordinarios tam Apostolis æquiparari quam illis inferiores declarari. Cum autem Apostoli sibi ipsis contradicere nequeant: sequitur, diverso respectu utrumque asseri posse, nempe nonnulla Apostolis cum doctoribus ordinariis communia esse, quibus utriusque sui similes sint, nonnulla autem Apostolis concessa fuisse, quæ ministris ecclesie desint, ratione quorum igitur inter utrosque nulla detur æqualitas.

§. VII.

Tum ea autem, quæ ministris ecclesie æque ac Apostolis competunt, tum ea quæ his solis propria fuerunt, optime distingui poterunt, si utrosque viros propius secum invicem comparemus. Videbimus itaque, quid de vocatione, donis et juribus *primo* Apostolorum, *deinde* ministrorum ordinariorum, s. scriptura doceat, aut saltem quid secundum ejus principia his de rebus statuendum sit. Apostolos omnes ad munus gravissimum, quo fungebantur, a Christo aut Deo immediate vocatos fuisse, certo scimus. Undecim eorum nempe jam tum, quum Christus adhuc visibilis inter mortales commoraretur, ex reliquis discipulis selecti fuerant, quos perpetua ejus consuetudine et institutione fruentes, sensim ad futuram evangelii prædicationem præparaverat. Paulum, post adscensum in cælum quidem, sed non minus solemniter vocatione quam ceteros, in numero Apostolorum esse jussit, unde hic, sub initium nonnullarum epistolarum *Gal.* I, 1. et *I. Tim.* I, 1. se non ab hominibus, nec per homines sed jussu Christi et Dei Patris Apostolum vocatum esse, gravissimè monet, eo quidem consilio, ut obreclatorum calumniam, quæ cum ceteris apostolis inferiorem

feriorem esse, criminari solebant, depelleret. Sed in Matthia, duodecimo collegii Apostolici socio, res aliter sese habere videtur. Illum enim post Christi adscensum, et quidem sine apparitione ejus sub oculos cadente, per sortem Apostolum electum fuisse Act. I, 26. narratur. Verum nec hunc a reliquis hac ex parte diversum esse, existimo. Nam Petrus sine dubio, accepto antea, a Christo resuscitato, mandato, post mortem Judæ violentam loco ejus alium substitui Apostolum, suavit. Et si hoc etiam non fuit, tamen per sortem, quam, post preces unanimes, super duo ministerii Apostolici candidatos jaciebant, Christus rex ecclesiæ suæ clarissime indicabat, quemnam duorum Apostolorum designaret, et hic eodem jure, quo reliqui, a servatore ipso vocatus habendus est, eo magis, quia die pentecostes non aliter ac ceteri, spiritu s. donatus fuit. A Deo igitur aut Christo ipso, ad evangelium more et auctoritate Apostolorum prædicandum, eum appellatum fuisse oportet, qui cupit, ut nomen hoc splendidum sibi tribuatur. Sed notandum etiam est, ad quale munus Apostoli a Christo vocati fuerint, nempe non ut ecclesiis jam plantatis præessent, verum ut cœtus Christianorum primi colligerent et plantarent, quorum etiam post effusionem spiritus s. nulli erant, exceptis Hierosolymis, ubi plures discipuli Christi, statim post mortem et resurrectionem ejus, conventus celebrabant, Act. I, 14. 15. Nemo itaque Apostolus veri nominis appellandus est, nisi qui ecclesiis christianæ doctrinæ addictas plantaverit, aut saltem homines, a religione christiana alienos, illa imbuerit. Qui enim Apostolorum id omisit, fini, quem Christus in constituendis illis sibi formaverat, non obtemperasset, scilicet ut testes ipsius essent inter omnes gentes, et doctrinam evangelii longe lateque diffunderent, Act. I, 8. Et mandatum Christi Matth. XXVIII, 19. expressis verbis illis injungit, ut tam in Palæstina quam in exteris remotisque regionibus, evangelium divulgarent, ibique discipulos Christi facerent. Quam ob causam et omnes duodecim Apostoli et Paulus, hoc mandatum servatoris securi, variis in locis orbis terrarum tunc cogniti, cœtus Christianorum instituerunt et funda-

fundarunt. Jacobus quidem Major sive Johannis frater, plurimum Apostolatus sui tempus Hierosolymis vixisse videtur, saltem non diu post effusionem spiritus s. ibidem mortem passus fuit, Act. XII, 2. Sed cum ecclesia Christianorum secundum Lucam in actis Apostolorum relationem, ibi in dies cresceret, quis negabit, Jacobum nonnullos eorum, qui ad sacra Christianorum accedebant, ad ea adduxisse? Si vero hoc fecit, ad ecclesias Christianas plantandas et augendas, suum tribuisse censendus est. Sed forte et extra Hierosolymam in Palaestina cœtus condidit. Quæ enim de itinere ejus Hispanico circumferuntur commenta, ne digna quidem videntur, in quibus convellendis operam perdamus. Præterea autem ille præmatura morte impeditus fuit, quo minus evangelium longius ferre et ad gentes exteras abire posset, quod sine dubio fecisset, si diutius in vivis mansisset. Affirmandum itaque est, Apostolos imprimis ad ecclesias christianas plantandas a Christo immediate vocatos fuisse.

§. VIII.

Hoc munus autem ut exsequi et ubique terrarum homines evangelii luce nondum perlustratos ad illud arripiendum permovere possent, singularibus donis instruebantur, quibus utentes luculenta et supra omne dubium elata argumenta veritatis evangelii edere valebant. Hæc dona erant extraordinaria, sicuti etiam munus eorum extraordinarium erat, et nemini eorum qui cum illis doctrinam christianam prædicabant, eo gradu concessa erant. Apostoli nempe omnibus donis miraculosis, quæ Paulus 1 Cor. XII. enumerat, simul sumtis affluebant, eaque singula etiam ad alios transferre poterant. Deo enim placebat, Apostolis tanquam instrumentis uti, per quæ multis primitivæ ecclesiæ membris dona spiritus s., quanquam singula singulis, impertiret, id quod per preces et manuum impositionem fiebat. Quum itaque Deus, nulli asseclarum doctrinæ christianæ, excepta domo Cornelii, immediate dona miraculosa conferret (*) et tamen omnia illa, 1 Cor. XII. enarrata, in ecclesia vigerent: sequitur,

(*) vid. Summe Vener. D. LESSII diff. de donis Spir. s. miracul., §. 8. 9. 12.

tur, ut Apostoli universa tenuerint, alias enim per ipsos singulatim distribui non potuissent. Sed necesse quoque erat, ut omnes Apostoli eadem genera miraculorum patrare possent. Post servatoris enim discessum e terra illi columna totius ecclesiae erant, quibus doctrina christiana innitebatur. Si vero unus paucioribus et vilioribus donis instructus fuisset, quam alter, ille deterioris conditionis esse visus, auctoritatem apostolicam inter cœtus christianos amisisset, id quod varias dissensiones imo schismata excitasset, dum alii hunc, alii illum Apostolum præstantiorem reliquis censuissent, prouti quis majoribus vel minoribus donis conspicuus fuisset, quod vero accidisse nullibi relatum legimus. E contrario ex Act. II, 3. 4. colligendum est, nullum respectu donorum miraculorum discrimen inter Apostolos intercessisse, ubi generatim dicitur: *Descendit spiritus s. in unumquemque; omnes implebantur eo*: non adjecta ad singulos restrictione. Et præterea omnium generum miraculorum ab Apostolis patratorum passim fit mentio, ut igitur sine omni argumento historico et veri similitudine contenderetur, Apostolos non omnes omnia dono miraculosa nactos fuisse. Imo si quis Apostolorum hoc vel illo dono miraculoso destitutus fuisset, id a Deo petere, illi licebat, et Christus expressis verbis Joh. XVI, 23. promiserat, Deum omnia quæ discipuli duodecim, in causis evangelii, rogaturi sint, auditurum et facturum esse. Quod vero de his duodecim, in quos die pentecostes spiritus s. effundebatur, facile conceditur, id etiam de Paulo negari nequit. Ut enim taceam, variis locis scripturæ s. N. F. ejus dona miraculosa omnium generum allegari: perpendendum est, si vel unico caruisset, id adversariis ejus Corinthiacis et Galaticis ad eum infra alios Apostolos detrudendum, et ejus auctoritatem diminuendam, præbuisset ansam, quam avidè arrepturi fuissent. Inter objectiones autem eorum, quas Paulus in epistolis ad Corinthios et ad Galatas refert atque refutat, hæc, tam gravis futura, non compareret, indeque tuto concludere licet, eam jure meritoque effingi non potuisse, et Paulum hac ex parte reliquis Apostolis non minorem fuisse. Sed quod caput rei est, Paulus ipse 2 Cor. XII, 12. eo provocat, signa Apostoli i. e. quæ Apostolo digna

gna sint et ab aliis Apostolis proferantur, inter Corinthios a se effecta fuisse, et Gal. II, 8. 9. se Petro et miraculis æqualem fuisse, idemque a ceteris Apostolis agniti, monet. Si itaque omnes Apostoli universa obtinuerunt miraculosa dona, id tanquam characterem, sine quo neminem Apostolum habere possumus, statuere justum erit.

§. IX.

Ab his donis miraculosis separare mihi liceat illud, quo Apostoli, perpetua inspiratione spiritus s. fruebantur, quando nempe evangelium prædicabant, coram magistratibus defendebant, aut ejus doctrinam litteris mandabant. Hoc Christus discipulis suis duodecim, Matth. X, 19. 20. Joh. XIV, 16. 17. XVI, 13. seqq. clarissimis verbis promiserat, ideoque nullum erit dubium, quin illis hæc divina inspiratio cum aliis dotibus, post sollempnem illum spiritus s. descensum, concessa fuerit. Hinc vel ante abitum ex hac terra Christus declaravit, qui Apostolos audiverint, eos vere se ipsum audire Lucæ X, 20. Sed Paulo si quis hunc honorem denegare auderet, illi perlegendæ sunt epistolæ illius, quarum multis in locis edicit: se non verbis humanæ sapientiæ, sed iis quæ a spiritu s. doceatur, evangelium eloqui, e. gr. I Cor. II, 13. VII, 40. se edoctum esse per revelationem Jesu Christi Gal. I, 12. suumque verbum vere esse Dei verbum I Thess. II, 13. (*). Et quum ceteris donis spiritus s. instructus fuit, huic testimonio, quamvis de se ipso illud proferat, fidem habere, nemo recusabit. Quod vero attributum omnibus fuit Apostolis, id in quocunqve inesse debet, qui se Apostolum venditat, et neminem numero eorum adscribi fas est, nisi qui hoc dono divino instructus sit.

§. X.

Perlustratis iis, quæ de vocatione et donis Apostolorum ex scriptura s. parent, ad jura eorum enucleanda progredimur. Primo quidem Apostoli poscere poterant, ut iis quæ in docendo evangelio

IX (*) conf. EYDDEVM de eccles. apostol. p. 651.

aut ore aut scriptis proferebant, divina auctoritas tribueretur, ideoque summa obedientia præstaretur. Hoc jus exinde sequitur, quia omnes perpetua inspiratione in tradenda doctrina christiana fruebantur, sicuti antea probavimus. Cum enim spiritus s. ipse non solum cogitationes sed etiam verba illorum menti suggereret, quoties in negotiis evangelii loquebantur aut scribebant: dogmata, quæ proponebant, non poterant non divinæ originis esse, ideoque discipuli Apostolorum ea credere debebant, quamvis inaudita et perspectu difficilia essent. Eodem jure, cœtibus christianis tam a se quam ab aliis plantatis, leges promulgare, jubereque poterant, ut pro divinis acciperentur, ac non minus, quam leges Moysis, Prophetarum imo Christi ipsius, observarentur. Nam Apostoli ipsi easdem non excogitaverant, sed Deus mentibus eorum inspiratas, hominibus præcipiebat. Et nos quoque scriptis eorum dogmatibus æque ac legibus fidem et obedientiam debemus, quia Christus ipse Matth. XVIII, 18. dicit: quicquid Apostoli licitum aut illicitum declaraverint, id in cœlo, in sanctissimo Dei ipsius judicio, licitum aut illicitum fore (*). Hoc jure autem Apostoli uti non neglexerunt, sed potius in epistolis suis nobis existantibus sæpe illud urgent. Paulus 2 Cor. V, 20. dicit: *Legatione fungimur loco Christi, Deo tanquam per nos admonente.* Idemque Gal. 1, 8. illum anathemate percutit, qui aliud evangelium nunciet, quam quod ipse nunciaverit, et v. 11. 12. addit: evangelium, quod ipse prædicaverit, non humanum esse: se illud ab homine non accepisse aut didicisse, sed per revelationem Christi. Thessalonicenses 1 epist. II, 13. admodum a Paulo laudantur, quod verbum Dei ab ipso auditum non tanquam hominum, sed, quod re vera sit, tanquam verbum Dei receperint. Imo 1 Cor. XIV, 37. Paulus postulat, ut prophetae quoque, si tales haberi velint, illa agnoscant, atque exsequantur, quæ ipse scribat, quia Domini vel Christi præcepta sint. Et ex aliis præterea locis luculenter apparet, Apostolos perquam bene cognitum habuisse, quod dictis et scriptis suis divina auctoritas competat, illisque fides et obedientia ab omnibus hominibus præstanda sit.

§. XI

(*) vid. S. Ven. LXXIII diff. cit., in proœmio p. 3. 4.

§. XI.

Deinde Apostoli a cœtu Christianorum excludere poterant, quos communionem cum fidelibus indignos judicabant. Hoc jus illis ideo erat, quia ecclesias ipsas plantaverant, earumque capita erant, præsertim autem, quia potestatem tenebant, ecclesiis omnia mandandi, quæ statum internum et externum earum concernebant, ita ut præcepta eorum tanquam divina accipienda essent. Accedit, quod jus hoc tuto illis credi posset, quia ob inspirationem divinam in rebus ad evangelium pertinentibus, neminem injustas ob causas excludere erant, et certo judicio de animis hominum statuebant. Sed Christus ipse, idem illis concessit Matth. XVIII, 15 - 17. ubi dicit: *Si contra te quis peccaverit, et post correctionem privatam et publicam, peccatum non agnoverit, instar ethnici et publicani*, qui membrum ecclesiæ esse detrectat, eum habeas, i. e. communionem ecclesiasticam sanctamque fraternitatem illi deneges. Quamvis Christus hoc loco innuere videatur, Apostolos tantummodo ejusmodi hominem instar ethnici aut publicani habere debere, non *rotam ecclesiam*: judicium tamen Apostolorum semper a tota ecclesia approbatum fuisse, et eos, qui in Apostolorum peccaverint, ab omnibus membris cœtus alicujus communionem sacrorum privatos fuisse, verisimile est. Sed si etiam negetur, verba hæc Christi, de jure excommunicandi, Apostolis tradito, agere; ob rationes tamen antea expositas, eo uti, illis licuit, quando ejusmodi, qui nomen Christianorum gerebant, eorumque conciones frequentabant, sceleribus et malefactis gravibus innotuerant. Cum enim tales religionem, cui addicti erant, dehonestarent, eamque magistratibus civilibus, omnibusque aliis ab ecclesia remotis, invisam redderent: maxima tunc temporis instabat necessitas, ut cœtu Christianorum ejicerentur. Paulus igitur, hoc jure utens I Cor. V, 3 §. 7. jubet, ut Corinthii eum, qui sub prætextu Christianismi aut potius judaismi (*) novercam suam in matrimonium duxerat, conventibus suis excludant. Idemque Theſſalonicenses 2 epist. III, 14. monet, ut eum, qui ver-

bis

(*) conf. Illustris MICHAELIS Einleitung p. 1353-58.

bis suis, per epistolas scriptis, non obediat, notent, illique non commisceantur, ut pudeat. Pater itaque ex his, Apostolos jus hoc tenuisse, eoqve nonnunquam ita usos fuisse, ut miraculosis etiam suppliciiis peccatores afficerentur, quæ de re infra pluribus agemus.

§. XII.

Porro autem illis et hoc erat jus, ut coram nullo hominum, in rebus ad evangelii docendi methodum spectantibus, in jus vocari possent, i. e. nemini licebat, respectu dogmatum, quæ proponebant, et legum, quas præscribebant, ab iis rationem poscere, sed soli id Domino ecclesiæ, nempe Christo ejusque tribunali, reservari debebat. Cum enim a nullo mortalium, sed a Christo ipso evangelium edoceri, ab eo solo, ad doctrinam salutarem divulgandam, vocati essent, et præterea inspiratione spiritus s. perfunderentur, quisnam hominum aut quis cœtus Christianorum audere poterat, tantos viros errorum aut vitiorum accusare, aut causam eorum judicare? Qui enim muneris apostolici potestatem illis non contulerant, illi etiam nec inquirere nec discernere valebant, num recte aut male officia sua peregerint. Sed nec Apostolus alter alterius judex esse, fratremque judiciali modo condemnare atque auctoritatem ejus Apostolicam abrogare potuisset. Aequalis enim omnibus erat dignitas, æqualia jura. Universi erant ministri domini sui Jesu Christi, unus altero nec major nec minor, sed omnes inter se invicem fratres, uti magister eorum ipse edixerat Matth. XXIII, 8. Idem etiam spiritus omnes agebat, qui ideo sibi contradicere nequibat, alteri hoc alteri aliud evangelium inspirando. Unde Paulus, contra adversarios Corinthiacos, famæ et dignitati ipsius variis accusationibus detrahere studentes, disputans, illis nequidem licere, ait, ut de actionibus ejus et methodo, quam, in tradendo Corinthiis evangelio, servaverit, judicium ferant. Dominum enim solum esse, qui ipsum judicet, ideoque et Corinthios judicium suum usque ad adventum Christi differre debere, I. Cor. IV, 4. 5. Neque a fratribus ergo neque ab alio quovis humano iudice, respectu eorum, quæ munus illis

illis creditum attingebant, fas erat Apostolos judicari, quamvis in rebus civilibus a magistratu politico in jus vocari non recusaverint.

§. XIII.

Ius prædicandi evangelium, generatim sumtum, Apostolos habuisse, nulla indiget probatione. Cum enim antea demonstratum fuit, illos eo sine vocatos fuisse, ut homines a luce evangelii alienos, discipulos Christi facerent: patet, illis etiam jus docendi asseri debere, quod et Christus ipse illis Marci XVI, 15. expressis verbis asseruit. Quamvis autem hoc jus Apostolis ex vocatione *immediata* Christi concessum fuerit: idem tamen illis competere potuisset, etiamsi *mediate* illis demandatum fuisset. Deinde Apostoli quidem ex inspiratione divina evangelium prædicabant, at iidem viri illud prædicare potuissent, si ab homine in doctrina christiana instituti, eam etiam secundum meditationes suas aliis proposuissent. Tandem Apostoli quidem præsertim homines evangelii ignaros illud docuerunt, at iidem etiam cæteris Christianorum jam institutos, quoties offerebatur occasio, in fide magis confirmabant, cujus rei exemplum in Paulo deprehendimus, qui Corinthios non solum ad christianam religionem perduxit, sed etiam absens per epistolas, et ad eos rediens, oretenus eos docuit; quid quod ad Romanos et Colossenses, jam Christianos, scripsit, antequam præsens eos vidisset. Ex his omnibus autem concludendum est, jus docendi et illis competere posse, qui donis extraordinariis et miraculosis Apostolorum non instructi sunt, quod de juribus, in præcedentibus recensitis, contendi nequit, ut infra ostendemus.

§. XIV.

Cum igitur Apostoli, jure docendi evangelii fungentes, universis generibus aut cæteribus generatim dicere possent: *Quicumque credit et baptizatur, ille salvabitur, qui autem incredulus est, ille damnabitur*, Marci XVI, 16. patet, eos etiam ad quodvis individuum dicere potuisse: *Si credis in Christum, salvaberis*, Act. XVI, 31. et, si ad finem vitæ incre-

dulus

dulus es, damnaberis. His formulis continetur jus et potestas doctrinam legis et evangelii ad singulos applicandi, sive sub conditione veræ fidei in Christum, remissionem peccatorum, et sub conditione perpetuæ incredulitatis æternas pœnas annunciandi. Hoc jure autem, non aliter ac omnes reliqui evangelii interpretes, usi fuerunt, remissionem peccatorum omnibus pollicentes, qui significabant, se in Christum credere, ejusque doctrinam amplecti. Accidebat autem, sicuti hodie accidit, ut multi, quibus, una cum aliis, sub conditione veræ et perpetuæ fidei, remissionem peccatorum annunciaverant, ore tantum fidem testarentur, quæ animo deficiebat; sæpius adhuc multi ad tempus tantummodo evangelium arripiebant, brevi post illud deserentes, vel erroribus corrumpentes ut Hymenæus, Alexander et alii. His itaque omnibus peccata remissa non erant, quia conditionem, sub qua Apostoli illis hanc condonationem peccatorum annunciaverant, non servaverant.

§. XV.

Dum autem contendimus, Apostolos non nisi sub conditione perpetuæ fidei in Christum remissionem peccatorum contulisse, ideoque etiam hac conditione deficiente, peccata non remissa fuisse: contradicere videmur verbis Christi Joh. XX, 22. 23. ubi dicitur: *Accipite spiritum s. quibuscumque peccata remiseritis, illis remissa sunt, et quibuscumque retinueritis, illis retenta sunt.* Ex his elucere videtur, Apostolos peccata semper ita remisisse et retinuisse, ut re vera apud Deum remissa et retenta fuerint. Sed accuratiori perscrutatione, ea quæ asserui, satis forsitan vindicabuntur. Id quidem ante omnia concedendum est, de hypothetica peccatorum condonatione Christum hoc loco non loqui. Hac sola enim adhibita, sæpe peccata in cœlo non remittuntur, quamvis evangelii interpretes remissionem annunciet, quoties nempe conditio sive fides in Christum, ad finem vitæ producta, deficit. Alio autem modo Apostolos peccata remisisse, nusquam in tota scriptura s. legimus, sed potius contrarium exinde apparet. Si enim sibi arrogassent, a pœnis peccatorum infernalibus homines ita absolvere, ut in cœlo in æternum illis absoluti fuissent,

fuisſent, tunc nullum hujus abſolutionis certio- rem facere debuiffent, niſi, quem perpetuo ſidem ſalvificam ſervaturum, prævidiffent, ideo- que ſemper, quando aliquis profitebatur, ſe ad ſacra Chriſtianorum accedere velle, ſpiritus ſ. illorum menti revelare debuiffet, num ille ex animo credat, et in vera fide, ad vitæ exitum, perſeveraturus ſit, nec ne. Hoc fieri potuiſſe, nemo quidem negabit, quum Apo- ſtoli perpetua inſpiratione ſpiritus ſ. fruere- tur, factum vero fuiſſe, veriffimile non eſt, aut ſi accidit, raro accidit. Tunc enim Apoſtoli Catechumenos ſuos non omnes eodem modo tractaſſent, ſed eos, qui- bus peccata retinenda erant, ab his, quibus remitti ſpiritus ſ. indica- bat, ſeparatiffent, et iſtos baptiſmo, cum quo promiſſio peccatorum remiſſorum tradebatur, prohibuiſſent. Id quod vero nunquam ob- ſervarunt. Nam inter tria millia eorum, qui die pentecoſtes Hiero- ſolymis doctrinam chriſtianam profeſſi et baptizati adeoque remiſſio- nis peccatorum certiores facti fuerunt, ſine dubio nonnulli erant, qui in perſecutione Iudæorum in perpetuum deſecerunt. Imo nemo ſibi perſuadebit, in eccleſiis, ab Apoſtoliſ plantatis, nullos fuiſſe, quos Deus æterna damnatione puniverit; et nihilominus omnibus, ab Apoſtoliſ remiſſio peccatorum annunciata fuit. Quum itaque Apoſtoli jûs illud mere divinum ſibi nunquam ſumerint, verba Chriſti etiam id inauere non videntur. Si autem Matth. IX, 5. et Jac. V, 15. (*) perpen- didimus, ubi Chriſtus et Jacobus liberationem miraculoſam ab iſtis mor- bis, qui, tanquam pœnæ peccatorum gravium, a Deo immiſſi fuerant, etiam remiſſionem peccatorum nominant: fere non poſſumus non pu- tare, Chriſtum Joh. XX. de eadem loqui et dicere: *Accipite ſpiritus ſ. inſpirationem et dona miraculoſa! Quibus pœnas temporales ob pec- cata gravia inſiſtis remittatis, illis remiſſæ erunt, et quibus in- ſiſtigatis, illis inſiſtigæ erunt (**).* Chriſtus enim, in primæva eccleſia,

(*) vid. III. MICHAELIS nota 165. ad BENSONI paraphr. epistolæ Jacobi p. 205.

(**) DODDRIDGE in bibl. Angl. t. XIII. p. 952. eundem ſenſum verbis Chriſti tribuit, quamvis addat, Apoſtoliſ etiam certe dicere potuiſſe, num quis in ſtatu gratiæ apud Deum ſit, nec ne.

peccata quædam majora morbis punire solebat, quo pauciora inter primos Christianos existerent, doctrinaque cœlesti propagandæ non obessent, quod inter alia ex 1 Cor. XI, 30. patet. Ejusmodi morbos et poenas temporales igitur tam infligendi quam tollendi potestatem Christus I. c. Apostolis concedit, quam etiam exercuerunt. Nam Pauli effato Act. XIII, 8-12. Elymas cœcus reddebatur, et I. Tim. I, 20. idem dicit: se Hymenæum et Alexandrum Satanæ, i. e. angelo mortis, tradidisse, ut castigentur: quod nihil aliud indigitare videtur, nisi, se illis morbum quendam infixisse, quem etiam 2 Cor. XII, 7. angelum Satanæ vocat. Apostolorum quidem vires ad divinam omnipotentiam evectas fuisse, non putandum est, sed Deus ipse has miraculosas poenas infligebat et tollebat, Apostolis tantum impulsu spiritus s. prædicentibus, eas inflictum aut ablatum iri. Si autem hæc explicatio verborum Christi non rejicienda est: facultas ista Apostolorum rectius ad dona extraordinaria, quam ad jura eorum referenda est.

§. XVI.

Denique Apostolis adscribendum est jus administrandi sacramenta. De baptismo quidem id satis constat, quum Christus expressis verbis Matth. XXVIII, 19. potestatem baptizandi illis tribuit, imo jam tum eos baptizasse quum Christi præsentia visibili adhuc fruenterentur, ex Joh. IV, 2. clarissime patet. Quod s. cœnam in concionibus Christianorum consecraverint et distribuerint, totidem verbis quidem relatum non legimus; (nisi τὰ μυστήρια Dei 1 Cor. IV, 1. perinde de sacramentis, ac de verbo divino interpretari velis,) sed res nihilominus dubio caret. Quando enim in urbe aliqua ecclesiam plantaverant, quam s. cœna uti volebant, necesse erat, ut ostenderent, quam ratione illa sit administranda. Et cum Apostoli jus dispensandi sacramenta, aliis ecclesiarum doctoribus ordinariis concesserunt, jam inde apparet, eos ipsos idem tenere debuisse.

§. XVII.

Hæc ad vocationem, dona et jura Apostolorum illustrandum, sufficient. Iam perscrutandum est, quidnam scriptura s. de doctoribus ecclesiæ ordinariis doceat, quales nempe Apostolorum tempore, episcopi et presbyteri erant, et quales sunt ministri ecclesiarum hodierni. Quamvis Christus ipse, quam diu inter mortales degeret, nullos cœtuam s. episcopos aut presbyteros constituerit, quia ejusmodi cœtus non erant: tamen Ephes. IV, 11. ministerium ecclesiasticum instituisse dicitur, quia Apostolis aut post resurrectionem ore tenus mandavit, ut ecclesiis recens plantatis, inspectores et doctores præponerentur, aut quia per inspirationem eos id facere jussit. Eandem ob causam, hæc institutio doctorum et Pastorum in ecclesia 1 Cor. XII, 28. generatim Deo et Ag. XX, 28. spiritui s. adscribitur. Huic mandato autem cum Apostoli obtemperaverint, sicuti ex multis, *actorum et epistolarum* locis elucet: divina origo ministerii ecclesiastici negari plane nequit. Sed Deum etiam velle, ut ordo hic doctorum ecclesiæ ordinariorum adhuc conservetur, et ad finem mundi duret: inde concludendum est, quia causæ ob quas instauratus fuit, nostro non minus quam Apostolorum tempore existant, et nunquam existare desinent, nempe evitanda corruptio et depravatio doctrinæ, et aliæ (*). Hinc et Paulus Timotheum alios instituere jubet, eadem de rebus divinis doctrina, quam hic a Paulo didicerat, ut futuro tempore ad alios docendum apti essent, 2 Tim. II, 2. Etsi autem asseverandum est, ordinem ipsum ministrorum ecclesiæ a Deo per Apostolos fundatum fuisse: tamen singula individua ejus, ab ecclesia, cui præponenda erant, vocanda fuisse, certum est. Iam ex notione ecclesiæ tanquam collegii, sequitur, ut nullum membrum ejusdem, singularia jura sibi arrogare possit, nisi tota ecclesia conferat. Inde Apostoli ecclesiis a se plantatis episcopos non præfecerunt, nisi cum earum consensu. Cum diaconi, elemosynarum administratione, in ecclesia Hierosolymitana suscepturi, eligendi essent, Apostoli omnia membra convocabant,

(*) vid. MOSHEMII Kirchenrecht p. 229.

bant, eaq̄ve sex illos viros eligebant, non soli Apostoli. Ubi autem vel ipsi Act. XIV, 23. vel eorum mandato Timotheus 1 Tim. III, 3. et Titus Tit. I, 5. ministros constituisse dicuntur, ibi nondum videntur ecclesiæ fuisse collectæ et conformatae. Etsi autem in multis nostrarum ecclesiarum, jus vocandi ministros, ab uno aut paucis exerceretur, quibus ecclesia jura sua collegialia tradidit: votum tamen negativum, si justæ causæ allegari possunt, ubiq̄ve illis competit. Ejusmodi vocatio autem, si divina vocatur, id eo sensu asseri nequit, quo Apostoli a Deo vocati dicuntur. Providentia quidem Dei, cum quemvis hominem ad genus aliquod vitæ vocat, affirmandum etiam est, eam circa eos, qui munera sacra ambiunt, versari; imprimis autem vocatio aliqua tunc divina appellanda est, si secundum voluntatem Dei, i. e. non injusta sed legitima via impetrata fuit. Quod ad munus attinet, ad quod episcopi et presbyteri primitivæ ecclesiæ vocabantur, et ministri ordinarii nostræ adhuc vocantur: non idem erat, quo Apostoli fungebantur. Hi enim præsertim in cæteris Christianorum colligendis operam suam collocare debebant, ministrorum ordinariorum autem est, cæteris jam collectis præesse, eorumq̄ve salutem curare.

§. XVIII.

Quum autem ministri ecclesiæ non idem munus obtinerent, quod Apostoli: horum etiam donis illis non opus erat. Unde Paulus de episcoporum requisitis in epistolis ad Timotheum et Titum differens, non poscit, ut donis miraculosis instructi sint. Omnia potius, quæ vult ut in illis conspiciantur, sine immediato spiritus s. influxu illis inesse poterant. Quorum autem etsi varia sunt: tamen in duobus his contineri videntur: ut episcopus dotes ad docendum necessarias teneat, 1 Tim. III, 2. Tit. I, 9. utq̄ve ratione vitæ ante actæ reprehendi nequeat, sed potius specimina animi, doctrinæ christianæ conformis, ediderit, 1 Tim. III, 2. seqq. Tit. I, 7. seqq. In primava quidem ecclesia, ubi dona miraculosa floruerunt, sine dubio multi episcoporum prophetiam, cognitionem, aut alia dona extraordinaria, ad docendum pertinentia, per spiritus s. operationem habuerunt: sed qui saruerunt, nihilominus episcopi creati potuerunt, si naturalem et
 flu-

studio acqvisitam docendi facultatem tenebant, et integri vitæ scelerisque puri erant. Multo magis autem in nostris ecclesiæ ministris dona ordinaria tantum, tam naturalia quam supernaturalis gratia sanctificantis, requiri posse, per se patet.

§. XIX.

Superest, ut jura exponamus, quæ in s. scriptura episcopis primitivæ ecclesiæ adscribuntur. Hæc enim et nostris sacerdotum ministris adscribi debere, spiritus s. indicavit, quum Apostoli istis viris ea tribuerunt, qui respectu plurimorum attributorum, solum eorum, ex quibus jura sequentia fluunt, nostris Pastoribus similes sunt. Necesse enim est, ut eadem facultates, eadem dona, quæ Paulus in istis requirit, et in his reperiantur, si munere suo rite fungi debeant. Itaque et jura quæ illis, ab Apostolis concessa fuerunt, nostris ecclesiæ ministris concedenda erunt. *Primo* quidem omnes episcopi aut presbyteri, ex jussu et voluntate Apostolorum tenuerunt jus inspiciendi et invigilandi in ecclesiam. Hæc inspectio illis non solum adscribitur Hebr. XIII, 17. sed etiam injungitur Act. XX, 28. imo eam ob causam episcopi Tit. I, 7. Dei oeconomi, i. e. inspectores reliquorum fervorum Dei, vocantur. Et quum sæpe dicitur, eos pascere gregem Dei, non solum jus docendi, sed etiam invigilandi in ecclesiam illis tribuitur, quia pastoris est, tam alimentis gregis prospicere, quam eundem ducere, tueri et curare ne detrimenta capiat. Episcopatus illorum autem, circa externa et interna ecclesiæ, versatus est. *Primum* enim observarunt, quoniam errores, quoniam præjudicia et scelera præcipue in ecclesia grassentur, ut iisdem mederi possent; quæ cura animarum illis Act. XX, 28. Tit. I, 9. demandatur, quare et jus eam exercendi illis tribuendum est. *Deinde* etiam in cultu Dei externo et in concionibus attenderunt, ut omnia honeste et justo ordine agerentur, quoniam ob causam Paulus 1 Tim. III, 4. §. postulat ut episcopus domui propriæ bene præesse didicerit, quia alias nec ecclesiæ bene præfurus sit. Cum hoc jure conjungimus jus docendi, quod episcopis claris verbis asseritur. Quum enim Paulus 1 Tim. III, 2. 2 epist. II, 2. Tit. I, 9. vult, ut ad docendum, admonendum et arguendum contradicentes, apti sint: apparet, illis etiam jus fuisse, hæc omnia ex-

sequendi. Ex 1 Tim. V. 17. concludendum quidem est, nonnullos episcopos hoc jure non usos fuisse, cum Paulus dicit: eos duplici honorario dignos aestimandos esse, qui bene praesint ecclesiae, praesertim autem qui in verbo et doctrina laborent; Sed inde non sequitur, iis, qui id non fecerunt, aut facultatem aut jus illud faciendi, defuisse. Sine dubio enim alias ob causas, fortasse ob plura et graviora, victus comparandi, negotia, id omiserunt. Negandum itaque non est, Apostolos, jus docendi, episcopis omnibus primae ecclesiae, dedisse, adeoque et nostris Pastoribus illud dandum esse, hisque eo magis, quia hoc jure demto, gravissimus scopus muneris eorum omnisque fructus, plane exspiraret.

§. XX.

Ubi vero ponitur, uti poni debet, ministris ecclesiae ordinariis commune esse jus, auditoribus suis verbum Dei, tam legem quam evangelium nunciandi, eosque, ut voluntati divinae morem gerant, adhortandi: cum certe sequitur ut illis etiam adscribendum sit jus, tam legis quam evangelii doctrinam ad singulos applicandi, sive sub conditione verae et perpetuae fidei in Christum unicuique membro ecclesiae peccatorum remissionem affirmandi, et unicuique sceleribus manifestis dedito asseverandi, si ad finem vitae in illis persistat, poenas aeternas eum certe manere. Quod quidem jus, licet theologi a praedicatione verbi divini discernere et *juris clavium* nomine designare soleant: tamen rectius videtur utrumque jus uno quasi genere comprehendendi. Neque hic *επιτροπος κλειδων* repugnat disciplinae symbolicae. *Augustana confessio* (*) postquam statuerat, potestatem clavium esse potestatem seu mandatum Dei, praedicandi evangelii, remittendi et retinendi peccata et administrandi sacramenta, ita pergit: *Hac potestas tantum exercetur docendo seu praedicando verbum et porrigendo sacramenta vel multis vel singulis.* Luculentius rem explicavit MELANCHTON, in *Apologia A. C.*, quum absolutionem a praedicatione evangelii non vult sejungi, sed illam ab hac deduci (**). Denique jus

(*) *Artic. XXVIII.*

(**) vid. Summe Vener. PRAESIDIS breviar. theol. symbol. p. 139. seqq.

jus administrandi sacramenta ministris ecclesie non minus competere, fas est. Quamvis enim, Apostolorum tempore, illi, qui aliquem discipulum Christi fecerat, eundem et baptizare, licuerit: tamen in ecclesiis, quibus episcopi jam præpositi erant, jus baptizandi et consecrandi s. coenam, ordinarie illis solis constare debuit: Cum enim inspectionem in cultum Dei et sacra externa, ac ordinis in concionibus servandi curam tenuerunt: non est quod dubitemus, iis solis administrationem sacramentorum demandatam fuisse. Si enim unumquodque membrum ecclesie, cui in mentem venerit, eam sibi vindicare potuisset, omnis ordo in concione sublatus, varietate turbæ exortæ forent. Idem autem accideret, si non solis ministris ecclesie hodiernis hoc jus committeretur.

§. XXI.

Plura ministrorum ecclesie jura ex sacris litteris deduci non possunt. Si itaque aliis præterea fruantur prærogativis, magistratui christiano eas debent, a quo iisdem exornati fuerunt. Ex omnibus autem hæcenus expositis elucet, inter Apostolos et ministros ecclesie ordinarios magnum quidem interesse discrimen, sed utrosque tamen in nonnullis sibi æquales esse. Jura nempe, quæ Apostolis convenerunt, quatenus doctores ecclesie christiane plantanda, ideoque donis miraculeis instructi fuerunt, ministris ecclesie tribui nequeunt; jura autem quæ Apostoli tanquam doctores evangelii generatim spectari tenuerunt, ministris ecclesie ex ipsorum Apostolorum voluntate adscribenda sunt. Primi generis jura Apostoli assequi non potuissent, nisi immediate a Deo vocati et spiritus s. donis extraordinariis aucti fuissent, unde illis concedi nequeunt, qui omnibus his facultatibus plane destituuntur. Quam ob causam igitur jus illud Apostolorum, quo poscere poterant, ut sermonibus et scriptis suis divina auctoritas constaret, ministris ecclesie hodiernis denegandum est. Nullus enim illud arrogare sibi potest, nisi qui inspiratione spiritus s. in prædicando evangelio fruitur. Sermones ministrorum ecclesie verbum divinum quidem appellari queunt, quando in iis veritates a Deo revelatæ proponuntur. Sed

primo

primo tunc quidem res, quæ proferuntur, auctoritatem divinam habent, non autem verba, quibus exprimuntur, quæ in Apostolis etiam divina erant. *Deinde* autem, verbum divinum se prædicare, tunc tantum dicere queunt, quando dogmata aut præcepta, a Deo in s. litteris exhibita eloquuntur.

§. XXII.

De jure, impios et facinorosos a communione sacrorum excludendi, quo Apostoli utebantur, num ministris ecclesiæ ordinariis concedi queat, gravis et difficilis est quæstio; Quam quidem cum copiose explicare nobis non licet, breviter sententiam nostram profereamus. *Primo* concedendum est, neque illam infallibilitatem, qua de aliis judicare poterant Apostoli, neque summam auctoritatem, qua mandata ecclesiis dabant, et, ut his obsequium præstarent, postulabant, ad ministros ordinarios fuisse delatam. Quæ autem Christus Matth. XVIII. et Joh. XX. *Apostolis* concessit ligandi solvendi que, et peccata retinendi condonandi que jura, quocumque modo capiantur, ad ministros ordinarios non pertinere, paulo inferius ostendemus. *Porro* vix dubitandum est, Apostolos officium adeoque et jus, segregandi a suo cœtu perversa docentes aut impie viventes, *ecclesiis* commisisse, Rom. XVI, 17. 1 Cor. V, 2. 9. 13. 2 Thess. III, 6-8. 14. 15. *Denique* ea, quæ nonnulli ad episcopos referunt e. gr. 1 Tim. V, 20. Tit. III, 10. Apoc. II, 8. 14. 15. aut pertinent ad officium docendi, aut saltem ecclesiarum consensum non excludunt. Accedit, si rem ex natura ecclesiæ, quatenus est collegium, dijudices, non videri, illis, qui ecclesiis præsent, citra consensum ceterorum membrorum licere, aliis jus civitatis adimere, nisi ipsis ab ecclesia sit mandatum. Cui manifesto consentit praxis veteris ecclesiæ. *Confessio Augustana* quidem *art. XXVIII.* jus secludendi impios a communione sacrorum, inter jura episcoporum divina referre videtur: at *primum*, si recte ejus verba considerantur, apparet, vere loqui beatos confessores de jure, quo ministros ecclesiæ frui, supra diximus, verbum Dei singulis applicandi hincque bene accipere: *sine vi humana sed verbo. Deinde*, si ad hujus loci

loci scopus attendimus, facile cognoscimus, ea quæ proferuntur, potissimum hoc consilio fuisse disputata, ut pontificiorum errores de jurisdictione episcopali convellantur, non ut ipsa natura potestatis secludendi alios a societate ecclesiastica, distincte explicetur. Quamvis igitur hæc repetantur in *apologia* art. XIV. bene tamen in *artic. Smalc.* parte III. art. 7. docetur, *claves* esse officium et potestatem *ecclesiæ* a Christo datam. Nostri vero ministris *ecclesiæ* circa hanc disciplinam leges esse præscriptas, norunt omnes, quos, sequi illas, oportet. Ubi vero hæc deficiunt, vix concedetur ministro, alios a communione secludere. Certe ad jus Apostolorum eum provocare non posse, omnes fatebuntur (*)

§. XXIII.

Apostoli porro in negotiis evangelii, sive quoad doctrinam, quam divulgabant, a nulla ecclesia, imo a nullo mortalium in jus vocari poterant. Hæc vero prærogativa, non magis quam antea recensita, in ministros *ecclesiæ* est transferenda. Hi enim, quamvis non minus ac Apostoli, in futuro iudicio, Christo rationem reddiduri sint, quomodo munus suum administraverint: tamen etiam ab *ecclesia*, cui præsent, aut a principe, in jus vocari, et si officia debita neglexerint, puniri etiam queunt. Nam a Christo ipso illis munus non collatum fuit, quo funguntur, sed ab *ecclesia*, quæ itaque inquirere potest, num illi satisfecerint. Imo etiam respectu dogmatum, quæ proponunt, coram iudice humano stare tenentur. Nam ab *ecclesia* ea conditione vocati sunt et aluntur, ut doctrinam, quam illa cum scriptura convenire putat, publice et privatim tueantur. Si igitur aliquid contra hanc doctrinam proferunt, pactum cum *ecclesia* lædunt, ejusque rei causa ab illa coargui, imo si opiniones suas publicare pergant, munere privari possunt.

§. XXIV.

Tandem et verba Christi Joh. XX, 22. 23. ad ministros *ecclesiæ* non spectant, ubi nempe servator Apostolis potestatem tribuit, peccata

(*) conf. MOSEMI Kirchenrecht p. 395.

cata hominum remittendi et retinendi, ita ut re vera in cœlo remissa aut retenta sint. Quomocunque enim intelligantur, Apostolis solis dicta fuerunt, atque ad verbi divini interpretes hodiernos applicari nequeunt, quia donis Apostolorum extraordinariis carent. Nam si quis ita explicet, ut pœnis æternis illos in perpetuum absolutos fuisse credat, quibus Apostoli remissionem peccatorum annuntiaverint, illum concedere oportet, Apostolos semper impulsus spiritus s. sentire debuisse, quando alicui catechumenorum peccata aut remisissent aut retinuerunt. Quum autem ejusmodi inspiratio divina, ministris ecclesiæ hodiernis deficit: ad jus illud exercendum etiam non apti sunt, sed potius errandi periculo expositi, sæpe illis peccata in animo suo remittunt, quibus coram Deo, interna cordis intente, reservantur, et illis retinent, quibus in cœlo remissa sunt. Cui autem ea sententia verisimilior videtur, quæ asserit, Christum Apostolis, loco citato, potestatem miraculosos morbos infligendi et tollendi, tradere, ille itidem ministris ecclesiæ hoc jus adscribere nequit. Nam donis omnibus miraculosus spiritus s. destituuntur, ideoque illo perfungi non possunt, sive, ut idem aliis verbis exprimam, Christus non promisit, se pœnis temporalibus illos miraculo affecturum esse, quos ministri ecclesiæ iis dignos pronuncient, et illos ejusmodi pœnis liberaturum esse, quos liberatione dignos censeant. Generatim itaque affirmandum est, jura, quæ Apostoli, tanquam doctores extraordinarii ecclesiæ plantandæ, habuerunt, ministris ecclesiæ ordinariis deneganda esse, eosque respectu horum, nequaquam successores Apostolorum nominari posse.

§. XXV.

Aliter autem res se habet, respectu jurium, quæ Apostolis, ut doctoribus evangelii generatim spectatis, fuerunt. Hæc enim iisdem viris constare potuissent, etiamsi Apostolorum dignitatem non tenuissent, i. e. etiamsi non immediate a Christo vocati et donis miraculosis exornati fuissent, ideoque absolum non est, eadem et ejusmodi doctoribus evangelii tribui, qui omnibus prærogativis Apostolorum destituuntur. Ejus generis sunt jura, in ecclesiis docendi, doctrinam legis

legis et evangelii ad singulos applicandi, et sacramenta administrandi, quibus Apostoli usi sunt. Quum enim his juribus etiam tales fungi possunt, qui nullis donis miraculosis conspicui sunt, et quum Apostoli illa ministerio ecclesiastico concesserunt: hodiernis etiam verbi divini interpretibus, rite vocatis, adscribenda sunt. Patet igitur ex his, quod ex capite successores Apostolorum dici queant, nempe ratione eorum jurium, quæ Apostolorum jam tempore, aliis evangelii doctoribus cum Apostolis communia fuerunt, et quæ in iis quoque locum inveniunt, qui ab ecclesia vocati sunt, nullisque donis miraculosis utuntur. Præterea autem apparet, nullos Apostolorum exactos successores unquam fuisse, nec amplius dari posse, quoniam, ecclesia christiana satis fundata, in nullis aliis viris ea spectata fuerunt, quæ in tredecim illis lucent, eorumque dignitatem tam splendidam, tam supra omnes dignitates ecclesiasticas elatam reddiderunt.

NOBILISSIMO ET DOCTISSIMO
EPHRAIM GOTTFRIED STECHEBAHRIO

S. P. D.

CHRISTIAN. GVIL. FRANCO. WALCHIVS.

Quum ante tres annos et aliquot menses ad nos accederes, a summe venerabili VRATIE, cuius magna apud me esse solet auctoritas, mea curæ et disciplina humanissimis litteris commendatus, non modo te amare cœpi, sed animo etiam proposui, quævis officia, quæ a doctoribus academicis expectari possunt, tibi tribuere tuisque commodis, quantum in mea foret potestate, consulere. Cognovi deinde clarissimis signis animi tui integritatem, ingenii præstantiam, morum probitatem et constantem ac perpetuam diligentiam in frequentandis cum meis, tum aliorum scholis, ita ut ad te diligendum, adiuuandum et si fieri potuit, exornandum me indies magis excitari et inflammari sentirem. Num tuæ tuorumque patronorum expectationi satisfecerim, ipsi iudicabitis, mihi certe non quæ volui, sed quæ potui, præstissem, semper visus sum. Gratissima igitur et iucunda mihi contingit oportunitas, quam laudabile tuum consilium, ingenii tui tuæque doctrinæ specimen proferendi in lucem conscriptamque commentationem more academico contra viros doctos defendendi, mihi adfert, quæ de te meoque erga te amore dixi, vera esse, his litteris testandi et, voluntati tuæ, ut colloquio præses adsum et moderator, morem gerendi. Ita enim me facturum esse, lubens spondendi tibi et quæ promisi, non sine voluptate efficiam. De libello tuo velim alii sciant, eum a te solo esse conditum et si a paucis discessero, quæ a te ut adicerentur, monui, omnia quæ scripseras, tibi relicta esse. Ne ea quidem, de quibus a te dissentio, mutari volui. Fas enim putare soleo, te tuique similes ex nostris auditoribus sua frui libertate, sententias, quas animo conceperunt, aliis exponendi talesque edendi commentationes, ex quibus non fallaci suspitione, sed certo rectoque iudicio quisque de eorum doctrina statuere queat. Nec dubito, futurum esse, ut comprobés lectoribus tuis variam, quam tibi comparasti, eruditionem theologicam et de grauissimis quæstionibus vere et expedite disserendi facultatem. Quam quidem laudem te consequiturum esse dum prævideo, tum non possum non de eadem tibi gratulari: diligentia virtutisque tuæ exempla commilitonibus, ut ea intueantur imitenturque, commendare et, quod maximum est, deum pie precari, velit te semper præsidis sanctissimi spiritus ita communiri, ut theologi locum cum fructu ecclesiæ tuearis et puriori potissimum in Polonia christianorum cœtui amplissima commoda adferas. Cui quidem ut idem benignissimum numen, reddita pace publica, fruendi recuperatis religiose libertatis iuribus concedat copiam tuque redire omnia inuenias tranquilla, pacata, secura, mihi communia sunt cum omnibus bonis vota. Hæc deus audiat et fausto confirmari iubeat eventum. In acad. Georg. Augusta d. xxviii, iul. M DCC LXVIII.

78 L 1708

ULB Halle

3

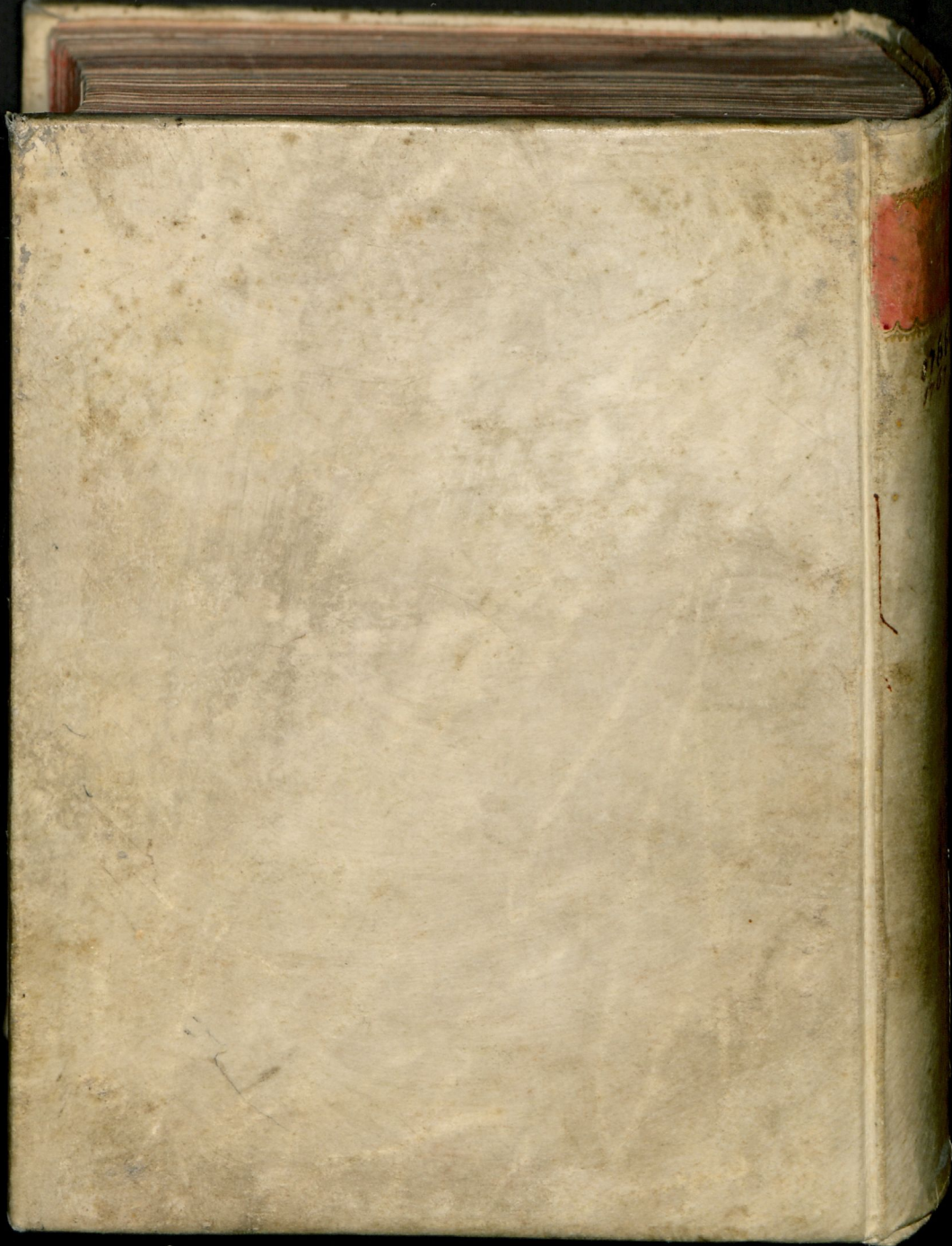
002 390 507

Sb.

Hi. 100.

DISSERTATIO THEOLOGICA
 DE
 SVCCESIONE
 MINISTRORVM ECCLESIAE
 IN IVRA APOSTOLORVM
 CAVTE DEFINIENDA

QVAM

PRAESIDE

CHRIST. GVILIELMO FRANCISCO
 WALCHIO

S. THEOL. DOCT. ET PROF. PRIMAR. PHILOSOPH.
 ORDINARIO

IN

ACADEMIA GEORGIA AVGVSTA

D. VI. AVG. MDCCLXVIII.

DEFENDET AVCTOR

EPHRAIM GOTTFRIED STECHEBAHR

LESNA POLONVS.

GOETTINGAE

TYPIS IO. ALB. BARMEIERI ACAD. TYPOGRAPHI.

